

Kapittel 4. Prosedyre for screening med avføringsprøve- fra deltagers perspektiv

Inviterte til Tarmscreeningprogrammet vil få tilbud om å delta ved å sende inn en avføringsprøve til analyse. Dersom det blir påvist blod i avføringen over grenseverdien, vil de få tilbud om koloskopi ved nærmeste screeningsenter.

Invitasjon og prøvesett i første screeningrunde

Den første henvendelsen til innbyggere fra Kreftregisteret er et personlig brev med et informasjonsskriv. Brevet sendes til innbyggeren via helsenorge.no. De som ikke har bruker på helsenorge.no, får brevet tilsendt via Digipost/Eboks dersom de benytter dette, eller som papirbrev i posten til folkeregistrert adresse om de ikke er digital bruker.

I brevet står det at mottakeren snart vil få tilsendt et iFOBT-prøvesett i posten på registrert adresse i Folkeregisteret. Det opplyses også om muligheten til å stanse invitasjoner. Det gis ikke anledning til å få prøvesettet sendt til en annen adresse.

Et par uker etter den første henvendelsen, får man tilsendt et prøvesett sammen med bruksanvisning.

[Bruksanvisningen](#) går systematisk igjennom hvordan prøven skal tas. I tillegg vil deltagerne også kunne se en [animasjonsfilm](#) på Tarmscreeningprogrammets nettsider, som har som hensikt å gi veiledning til prøvetakingen slik at inviterte skal føle seg godt ivaretatt under prosessen.

Hvem får invitasjon?

Alle 55-åringer (født i 1967 eller senere) registrert som bosatt i Norge får tilbud om tarmscreening. Det skjer fortløpende etter at helseforetaket de sogner til er vurdert klare til å ta imot screeningdeltagere som trenger oppfølging med koloskopi etter positiv prøve. Tilbudet rulles gradvis ut i regionene og dette vil medføre at noen 55-åringer må vente lenger på sin invitasjon enn andre.

Personer som er født i 1967 eller senere og som flytter til Norge vil bli invitert, forutsatt at de er under 65 år. Personer som ikke har vært bosatt i Norge mens de var i den aktuelle aldersgruppen (55-65 år), vil ikke bli invitert.

Prøvesett i utlandet

Invitasjon og prøvesett sendes kun ut til personer med bostedsadresse i Norge. Kreftregisteret sender ikke prøvesett til innbyggere som ikke har gyldig postadresse i Norge. Deltagere kan heller ikke sende prøven til analyse fra andre land.

Påminnelse iFOBT

Innbyggere som har fått tilsendt et prøvesett og som ikke har sendt inn prøve innen 6 uker, vil få en påminnelse digitalt eller per post. Innbyggere som har bedt om invitasjonsstopp, vil ikke få påminnelse.

iFOBT-svarbrev

Alle som sender inn en iFOBT-prøve, skal motta et skriftlig svar på prøven fra Tarmscreeningprogrammet så snart som mulig, og innen 4 uker. Ved positiv iFOBT opplyses deltageren om at det vil komme innkalling til koloskopi fra det lokale screeningsenteret, med spesifisering av hvilket senter dette er, og forklaring om at videre oppfølging håndteres der.

Påfølgende iFOBT-screeningrunder

Deltagere som deltok i forrige screeningrunde og som hadde negativ test, innbyggere som valgte å ikke delta og deltagere som ikke møtte til koloskopi etter positiv test, mottar nytt prøvesett om lag 2 år etter tidspunkt for analysert prøve eller utsending av forrige prøvesett. Deltagere som har gjennomført koloskopi etter tidligere positiv iFOBT vil ikke få tilsendt nye prøvesett.

Behov for nytt prøvesett

Innbyggere som har mistet eller fått ødelagt sitt prøvesett (for eksempel skadet i forsendelsen), kan bestille nytt prøvesett. Nytt prøvesett kan bestilles på helsenorge.no og på telefon til Kreftregisteret. Slik bestilling er mulig å gjøre fra og med to dager etter at forrige prøvesett ble sendt ut. Muligheten til å bestille nytt prøvesett faller bort så snart screeningprogrammet har analysert en prøve. For én screeningrunde er det kun mulig å bestille nytt prøvesett inntil to ganger. Etter bestilling vil det dessuten gå to dager før det er mulig å bestille på nytt. Dersom en person emigrerer eller ikke lenger har en gyldig norsk postadresse, vil det ikke være mulig å bestille nytt prøvesett. Ved særskilte behov kan sekretariatet bestille ekstra prøvesett utover det som deltageren selv kan bestille

Øvre aldersgrense for innbygger å kunne bestille nytt prøvesett via selvbetjeningsløsninger er 65 år og 90 dager.

Prøver som ikke kan analyseres

Når screeningprogrammet mottar en prøve som ikke kan analyseres, sendes et nytt prøvesett sammen med et brev til deltageren. Brevet vil inneholde forklaring på hvorfor prøven ikke kunne analyseres og deltageren får mulighet til å ta prøven på nytt.

Holdbarhet iFOBT-prøven

Det anbefales at prøven sendes inn til analyse så raskt som mulig etter prøvetaking og at den oppbevares i kjøleskap frem til postlegging. Det anbefales ny prøve i tilfeller der prøven er opplyst å være oppbevart i kjøleskap utover 14 dager, eller romtemperatur utover 7 dager før forsendelse.

Prøvetaking

Det er viktig å følge anbefalinger med hensyn til prøvetaking. Feil ved prøvetaking vil ikke nødvendigvis avdekkes ved mottak av prøven på laboratoriet. Det anbefales ny prøve dersom det fremkommer opplysninger om at prøvetakingsveiledningen ikke er fulgt på en slik måte at det er risiko for feilaktig prøveresultat.

Stopp av invitasjoner

Innbyggere kan be om å ikke få invitasjon/prøvesett i Tarmscreeningprogrammet. Dette gjøres ved å bruke selvbetjeningsfunksjon på Tarmscreeningprogrammets område på helsenorge.no, melde det over telefon, epost eller brev til Kreftregisteret. Framgangsmåten er tilgjengelig på tarmscreening.no/stopp.

Reservasjon mot lagring av personopplysninger ved negativt funn

Deltagere i Tarmscreeningprogrammet kan reservere seg mot at deltageres personopplysninger knyttet til undersøkelsene registreres permanent i Kreftregisteret ved negativt funn. "Negativt funn" vil si der det ikke er tegn til eller mistanke om kreftsykdom eller forstadier til kreftsykdom. Personopplysninger betyr i denne sammenheng navn og fødselsnummer, adresse og bostedskommune, sivilstand samt fødekommune eller fødeland. Reservasjonen kan gjøres i personverninnstillingene på helsenorge.no eller ved å sende et signert papirskjema til Kreftregisteret. Fremgangsmåte er tilgjengelig på tarmscreening.no.